

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 23To/70/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3123010871
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 09. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Michal Antala
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2023:3123010871.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedu JUDr. Michala Antalu a sudcov JUDr. Lucie Horvátovej a JUDr. Juraja Valáška v trestnej veci proti obžalovanému A. B., nar. XX.XX.XXXX v Yaryshivke, Ukrajina, trvale bytom C. XX, Pyliava, Ukrajina, prechodne bytom B. XXXX, D., E. F., t. č. vo výkone väzby v Ústave na výkon väzby Žilina, pre trestný čin zločinu prevádzachstva podľa § 355 odsek 3 Tr. zákona, na verejnom zasadnutí konanom v Trenčíne dňa 27. septembra 2023, o odvolaní prokurátora Okresnej prokuratúry Považská Bystrica v neprospech obžalovaného, proti rozsudku Okresného súdu Trenčín pod sp. zn. 1T/47/2023 zo dňa 06. júla 2023 jednomyseľne takto

rozhodol:

Podľa § 321 odsek 1 písm. d), písm. e), odsek 2 Tr. poriadku sa v napadnutom rozsudku okresného súdu zrušujú výroky o trestoch odňatia slobody.

Na podklade § 322 ods. 3 Tr. poriadku sa obžalovaný A. B., nar. XX.XX.XXXX v Yaryshivke, Ukrajina, trvale bytom C. XX, E., Ukrajina, prechodne bytom B. XXXX, D., E. F., toho času vo výkone väzby v Ústave na výkon väzby Žilina

odsudzuje

podľa § 355 odsek 3 Tr. zákona, s prihliadnutím na § 36 písm. j), písm. l) Tr. zákona, s použitím § 38 odsek 2, odsek 3, odsek 8 Tr. zákona a § 39 odsek 2 písm. d), odsek 4 Tr. zákona per analogiam na trest odňatia slobody vo výmere 4 (štyri) roky 8 (osem) mesiacov.

Podľa § 48 odsek 2 písm. a) Tr. zákona súd obžalovaného na výkon trestu odňatia slobody zaraďuje do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

odôvodnenie:

Rozsudkom Okresného súdu Trenčín pod sp. zn. 1T/47/2023 zo dňa 06. júla 2023 bol obžalovaný A. B., nar. XX.XX.XXXX (ďalej len „obžalovaný“) na podklade obžaloby prokurátora Okresnej prokuratúry Považská Bystrica pod sp. zn. Pv 149/23/3306 zo dňa 26. júna 2023, doručenej okresnému súdu toho istého dňa, uznaný vinným zo spáchania trestného činu zločinu prevádzachstva podľa § 355 odsek 2 písm. a), odsek 3 písm. d) Tr. zákona s poukazom na § 138 písm. j) Tr. zákona, na tom skutkovom základe, že za prisľúbenú finančnú odmenu vo výške 200,- USD za jednu prevezenú osobu, ktorú mal obdržať od nestotožnenej osoby po vyložení migrantov na doposiaľ nezistenom mieste v Poľskej republike, umožnil šiestim osobám, ktoré neboli štátnymi občanmi Slovenskej republiky, ani osobami s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky, nedovolený prechod cez územie Slovenskej republiky, a to tým spôsobom, že tieto osoby naložil dňa 10. marca 2023 v čase približne o 22.00 h na presne nezistenom mieste na území Slovenskej republiky, v blízkosti štátnej hranice s Maďarskou republikou,

do motorového vozidla značky Alfa Romeo 147, imatrikované v Poľskej republike, evidenčného čísla D., VIN: G., ktoré sám riadil a tieto prevádzal cez územie Slovenskej republiky v smere k štátnej hranici s Poľskou republikou, kde pri tom ako prechádzal cez mesto Považská Bystrica bol s vozidlom dňa 11.03.2023 v čase približne o 01.25 h v Považskej Bystrici na ulici Sládkovičovej, pri benzínovom čerpadle Slovnaft, zastavený hliadkou Diaľničného oddelenia PZ, Krajského dopravného inšpektorátu, Krajského riaditeľstva Policajného zboru v Trenčíne, pričom následnou kontrolou bolo zistené, že vo vozidle sa nachádzalo šesť osôb pôvodom zo Sýrskej arabskej republiky, a to H. I., nar. XX.XX.XXXX, J. I., nar. XX.XX.XXXX, B. H., nar. XX.XX.XXXX, B. H. H., nar. XX.XX.XXXX, B. K., nar. XX.XX.XXXX a I. I., nar. XX.XX.XXXX, ktorí sa nevedeli preukázať dokladmi totožnosti a platnými vízami, ktoré by umožňovali osobám pochádzajúcim z tretích krajín vstup a zotrvanie na území Slovenskej republiky.

Za tento trestný čin bol obžalovaný odsúdený nasledovne :

Podľa § 355 odsek 3 Tr. zákona s prihladnutím na § 36 písm. j), písm. l), písm. n) Tr. zákona, § 38 odsek 2, odsek 3, odsek 8 Tr. zákona a s použitím § 39 odsek 1, odsek 3 písm. d) Tr. zákona na trest odňatia slobody vo výmere 2 (dva) roky. Podľa § 49 odsek 1 písm. a) Tr. zákona súd obžalovanému výkon trestu odňatia slobody podmienene odkladá a podľa § 50 odsek 1 Tr. zákona určuje skúšobnú dobu na 3 (tri) roky.

Podľa § 60 odsek 1 písm. a) Tr. zákona súd obžalovanému tiež uložil trest prepadnutia vecí: 1 ks mobilný telefón značky Xiaomi Redmi 9, L.: XXXXXXXXXXXXXXXX, L.: XXXXXXXXXXXXXXXX, čiernej farby a 1 ks mobilný telefón značky iPhone 8 plus, L.: XXXXXXXXXXXXXXXX, Čiernej farby s krytom čiernej farby, pričom podľa § 60 odsek 5 Tr. zákona sa vlastníkom prepadnutých vecí stáva Slovenská republika.

Podľa § 83 odsek 1 písm. d) Tr. zákona súd uložil obžalovanému aj zhabanie vecí, a to osobného motorového vozidla značky Alfa Romeo 147, imatrikované v Poľskej republike, evidenčné číslo D., VIN: G., tmavomodrej farby, pričom podľa § 83 odsek 2 Tr. zákona sa vlastníkom zhabanej vecí stáva Slovenská republika.

Podľa § 65 odsek 1, odsek 4 Tr. zákona súd obžalovanému tiež uložil trest vyhostenia na 5 (päť) rokov.

Citovaný rozsudok ihneď po jeho vyhlásení na hlavnom pojednávaní za účasti obžalovaného, jeho obhajcu, intervenujúceho a dozorového prokurátora, napadol odvolaním iba prokurátor, a to v neprospech obžalovaného proti výrokom o trestoch odňatia slobody.

Z písomného odôvodnenia odvolania prokurátora vyplýva, že s rozsudkom okresného súdu, vo vzťahu k skutkovému stavu a právnej kvalifikácie súhlasí a v tejto časti ho považuje za zákonný a opodstatnený. Nestotožnil sa však s podmienčným trestom odňatia slobody, ktorý bol napadnutým rozsudkom obžalovanému uložený, pretože okresný súd pri jeho uložení nedôsledne prihliadol na zásady ukladania trestov podľa § 34 odsek 1, odsek 4 Tr. zákona, na závažnosť spáchanej trestnej činnosti a v neprimeranom rozsahu a nedôvodne aplikoval ustanovenie o mimoriadnom znížení trestu podľa § 39 Tr. zákona. Vo vzťahu ku argumentácii súdu k okolnostiam prípadu a pomerom obžalovaného prokurátor uviedol, že obžalovaný nemal úmysel od protiprávneho konania upustiť a pokiaľ uviedol, že urobil tak iba z dôvodu, že sa jednalo aj o maloleté dieťa, tak táto skutočnosť nie je v súlade so zisteným skutkovým stavom, keďže v tomto čase, keď zistil, že má prepraviť aj ženu s maloletým dieťaťom na rukách, ktorá vyšla z lesa, v jeho vozidle už sedeli na zadných sedadlách štyri osoby. Obžalovaný iba nechcel viesť vo vozidle viac osôb ako bola prepravná kapacita vozidla, avšak následne túto okolnosť využil na navýšenie finančnej odmeny za tieto dve osoby na sumu -300,- USD za osobu, teda na zvýšenie svojho zisku za nelegálny prevoz migrantov. Skutočnosť, že prepravoval viac osôb, ako bola kapacita vozidla a tieto osoby neboli priamo vystavené nebezpečenstvu ujmy na ich živote alebo zdraví, nemôže byť okolnosťou odôvodňujúcou mimoriadne zníženie trestu, pretože samotná povaha konkrétneho osobného motorového vozidla takúto prepravu z konštrukčného hľadiska ani neumožňovala, nakoľko sa nejednalo o dodávku s uzavretou ložnou plochou. Takisto spôsob prepravy, ktorý by ohrozoval život a zdravie prepravovaných osôb alebo by týmto osobám bola spôsobená ujma na ich živote a zdraví, je samostatným znakom kvalifikovanej skutkovej podstaty, ktorý v danom prípade aplikovaný nebol. K argumentácii súdu k osobe obžalovaného, ktorý pochádza z krajiny, kde momentálne prebieha vojnový stav, prokurátor uviedol, že nebolo prihliadnuté k tomu, že obžalovaný s rodinou

vycestoval do Poľskej republiky, kde mu bola poskytnutá možnosť zabezpečiť potreby rodiny, vykonával prácu taxikára, teda mal legálne možnosti získavať finančné prostriedky, avšak i napriek tomu využil možnosť získania finančných prostriedkov trestným činom, pričom hneď aj možnosť navýšenia svojho zisku za prevoz viac osôb ako bola kapacita vozidla. Zákonodarca za stíhaný zločin v osobitnej časti Trestného zákona, stanovil trestnú sadzbu na 7 až 10 rokov odňatia slobody, teda sa jedná o prísnu trestnú sadzbu, ktorá vyjadruje aj záujem členských štátov Európskej únie na kontrolovanom pohybe migrantov a pobyte cudzincov. Mimoriadne zníženie trestu obžalovanému na maximálnu možnú mieru, teda uloženie mierneho podmieneného trestu nespĺňa ani zásadu generálnej prevencie, teda neodradí páchatel'ov od páchania takejto trestnej činnosti, ktorá má latentný charakter. Okresný súd mal vzhľadom na osobu obžalovaného, jeho osobu, doznanie a úprimné oľutovanie, ako aj vyhlásenie o vine, znížiť trest pod dolnú hranicu zákonom ustanovenej trestnej sadzby analogicky v zmysle § 39 odsek 2 písm. d), odsek 4 Tr. zákona, a to aj s poukazom na ustálenú súdnu prax a stanovisko trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktoré bolo prijaté pod č. Tpj 55/2016 zo dňa 27. júna 2017. Takto uložený nepodmienečný trest odňatia slobody by splnil účel trestu a týmto trestom by v dostatočnej miere bola zabezpečená ochrana spoločnosti pred páchatel'om tým, že mu zabráni v páchaní ďalšej trestnej činnosti, vytvorí podmienky na jeho výchovu k tomu, aby viedol riadny život a súčasne iných odradí od páchania trestných činov. Tento druh trestu by zároveň vyjadril v dostatočnej miere morálne odsúdenie páchatel'a spoločnosťou. S poukazom na uvedené prokurátor navrhol, aby krajský súd podľa § 321 odsek 1 písm. d), písm. e), odsek 2 Tr. poriadku zrušil výrok o treste napadnutého rozsudku a postupom podľa § 322 odsek 3 Tr. poriadku uložil obžalovanému podľa § 355 odsek 3 Tr. zákona, § 38 odsek 2, odsek 3 Tr. zákona, s prihliadnutím na § 36 písm. j), písm. l), písm. n) Tr. zákona, za použitia § 39 odsek 2 písm. d), odsek 4 Tr. zákona, § 48 odsek 2 písm. a) Tr. zákona trest odňatia slobody vo výmere 6 (šesť) rokov, so zaradením do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia, bez zmeny už uložených trestov prepadnutia veci a vyhostenia.

K odvolaniu prokurátora sa písomne vyjadril obžalovaný prostredníctvom svojho obhajcu. Uviedol, že s dôvodmi prokurátora nesúhlasí. Je jednoznačne toho názoru, že v priebehu hlavného pojednávania sa samosudca dôsledne vysporiadal so všetkými skutočnosťami, majúcimi vplyv na ukladanie trestu, vyhodnotil ich podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo, ako aj v ich súhrne. Zároveň boli naplnené všetky podmienky pre aplikáciu ustanovenia § 39 odsek 1, odsek 3 písm. d) Tr. zákona, a to čo sa týka okolností prípadu ako aj pomerov obžalovaného, ako osoby doposiaľ súdne nepotrestanej. Spolupracoval pri objasnení trestného činu s orgánmi činnými v trestnom konaní, svoje konanie úprimne oľutoval, vinu priznal a na svoju časť prehlásil, že sa to už viackrát nezopakuje. Vysvetlil, čo všetko predchádzalo skutku, do celej veci bol zatiahnutý a zneužitý, hoci dnes si už uvedomil, akej závažnej trestnej činnosti sa dopustil. Uloženie nepodmienečného trestu za tento skutok by obžalovaný považoval za neprimerane prísny, pričom v zmysle súdnej praxe aj v okolitých štátoch (Česká republika, Maďarsko) sú za obdobné skutky ukladané tresty odňatia slobody iba s podmieneným odkladom. V závere preto navrhol odvolanie prokurátora ako nedôvodné podľa § 319 Tr. poriadku zamietnuť.

Na verejnom zasadnutí konanom o odvolaní prokurátora okresnej prokuratúry, prokurátor krajskej prokuratúry právom konečného návrhu zotrval na podanom odvolaní a dôvodoch odvolania podriadeného prokurátora a navrhol rozhodnúť spôsobom tam uvedeným. Obhajca obžalovaného zotrval na ich písomnom vyjadrení k odvolaniu prokurátora, poukázal na to, že je nevhodné uložiť obžalovanému nepodmienečný trest, pričom trest uložený napadnutým rozsudkom súdu prvého stupňa považuje za zákonný a správny. Odvolanie prokurátora navrhol zamietnuť podľa § 319 Tr. poriadku. Obžalovaný právom konečného návrhu uviedol, že doposiaľ žil poctivý a čestný život a hoci je pravdou, že pricestoval do Slovenskej republiky, kde sa dopustil trestného činu, poprosil krajský súd o zohľadnenie a o uloženie čo najmiernejšieho trestu odňatia slobody.

Krajský súd v Trenčíne ako odvolací súd, nezistiac dôvody pre zamietnutie odvolania podľa § 316 odsek 1 Tr. poriadku a ani dôvody pre zrušenie napadnutého rozsudku podľa § 316 odsek 3 Tr. poriadku, na verejnom zasadnutí konanom dňa 27. septembra 2023, na podklade podaného odvolania preskúmal podľa § 317 odsek 1 Tr. poriadku zákonnosť a odôvodnenosť iba napadnutých výrokov o trestoch rozsudku prvostupňového okresného súdu, ako aj správnosť postupu konania, ktoré mu predchádzalo a uvedeným postupom zistil, že odvolanie prokurátora, ktoré bolo prípustné, podané oprávnenou osobou, včas, aj na správnom mieste, je zároveň aj dôvodné.

Krajský súd predmetnú trestnú vec v odvolacom konaní preskúmal aj z hľadiska do úvahy prichádzajúceho jediného možného dôvodu dovolania /§ 371 odsek 1 písm. c) Tr. poriadku/, keďže okresný súd prijal na hlavnom pojednávaní uznanie viny obžalovaného v celom rozsahu, pričom ale nezistil žiadne relevantné skutočnosti, ktoré by poukazovali na zásadné porušenie práva na obhajobu obžalovaného.

Po splnení prieskumnej povinnosti odvolací krajský súd zistil, že prvostupňový okresný súd, vychádzajúc zo správne zisteného skutkového stavu a následného správneho právneho posúdenia konania obžalovaného, teda výroku o vine, ktorý nebol napadnutý odvolaním, a ktorého správnosť krajský súd by ani nemohol preskúmať z dôvodu, že prvostupňový okresný súd na hlavnom pojednávaní právoplatne prijal vyhlásenie obžalovaného o uznaní viny podľa § 257 odsek 1 písm. b) Tr. poriadku v zmysle § 257 odsek 7, odsek 8 Tr. poriadku, nepostupoval v súlade s Trestným zákonom, keď pri úvahách o uložení primeranej výmery trestu odňatia slobody obžalovanému nevyhodnotil dôkladne všetky okolnosti majúce na výmeru a druh trestnoprávnej sankcie v zmysle všeobecných zásad na ukladanie trestov podľa § 34 odsek 1, odsek 4 Tr. zákona priamy vplyv, a teda najmä spôsob spáchania činu a jeho následok, zavinenie, pohnútku, osobu páchatela, jeho pomery a možnosť nápravy, no predovšetkým súd prvého stupňa postupoval nesprávne, keď obžalovanému mimoriadne znížil trest odňatia slobody výrazne pod dolnú hranicu trestnej sadzby s použitím § 39 odsek 1 Tr. zákona, hoci na postup predpokladaný v citovanom ustanovení neboli splnené zákonné podmienky.

Použitie ustanovenia § 39 odsek 1 Tr. zákona sa nemôže odôvodniť len bežne sa vyskytujúcimi skutočnosťami, ale súd môže pristúpiť k aplikácii tohto ustanovenia len za existencie takých okolností alebo pomerov, ktoré sa u trestných činov a ich páchatelov bežne nevyskytujú, a ktoré je možné vyhodnotiť v prospech páchatelov. Práve táto výnimočnosť a neštandardnosť objektívne spôsobuje, že trest ukladaný v rámci zákonom ustanovenej trestnej sadzby by bol pre páchatela neprimerane prísny a na dosiahnutie účelu by postačoval aj trest kratšieho trvania. Pri rešpektovaní zásady adekvátnosti trestu s prihliadnutím na povahu, závažnosť činu a osobu páchatela preto trestný zákon umožňuje súdu na túto situáciu reagovať možnosťou mimoriadneho zníženia trestu aj pod dolnú hranicu trestnej sadzby ustanovenej zákonom, pričom je dôležité, aby súd jeho uplatnenie vždy argumentačne odôvodnil takým spôsobom, aby nevznikli žiadne pochybnosti o oprávnenosti použitia tohto ustanovenia.

Krajský súd pri preskúmaní opodstatnenosti použitia ustanovenia podľa § 39 Tr. zákona v prípade obžalovaného dospel k záveru, že nebolo odôvodnené v jeho prípade mimoriadne znížiť trest odňatia slobody, nakoľko žiadne okolnosti mimoriadneho významu v jeho prípade zistené neboli. Neboli tu prítomné ani okolnosti, ktoré by výraznejšie vybočovali z obvyklých prípadov, a preto by odôvodňovali zhovievavejší prístup pri ukladaní trestu. Predovšetkým je potrebné uviesť, že obžalovaný, ktorý bol doposiaľ stíhaný väzobne sa dopustil zločinu, za ktorý Trestný zákon ustanovuje trestnú sadzbu v rozmedzí 7 až 10 rokov. Výška tejto sadzby predurčuje, že Slovenská republika považuje takúto trestnú činnosť za veľmi závažnú s rozsiahlymi nežiadúcimi následkami. Pokiaľ okresný súd poukazoval na predchádzajúci bezúhonný život obžalovaného, jeho priznanie k trestnej činnosti a oľutovanie, tieto okolnosti už boli v rámci ukladania trestu u neho zohľadnené aplikáciou poľahčujúcich okolností podľa § 36 písm. j) a písm. l) Tr. zákona, čím v zmysle § 38 odsek 3 Tr. zákona došlo k úprave trestnej sadzby znížením jej hornej hranice o jednu tretinu. Rovnako nesprávne okresný súd vyhodnotil skutkové okolnosti preskúmvanej veci, na ktoré v odôvodnení napadnutého rozsudku odkazoval (obžalovaný chcel upustiť od protiprávneho konania, ale kvôli maloletému dieťaťu tak neurobil), a ktoré viedli prvostupňový súd k záveru, že je obžalovanému nevyhnutné uložiť trest odňatia slobody vo výrazne nižšej výmere. V tejto súvislosti naopak prokurátor v rámci písomného odôvodnenia odvolania správne poukázal na to, že obžalovaný nielen že neodmietol zločin spáchať, ale skutočnosť, že sa na mieste nachádzalo aj maloleté dieťa využil finančne vo svoj prospech. Krajský súd poukazuje tiež na tú skutočnosť, že hoci je obžalovaný občanom štátu, v ktorom aktuálne prebieha vojnový konflikt, mal možnosť z krajiny odísť a získať aj so svojou rodinou legálny pobyt v inom štáte (Poľská republika), čo aj využil. Bolo mu tam tiež ponúknuté riadne zamestnanie (práca taxikára), čím by finančne bol schopný zabezpečiť svoju rodinu. Uvedenú príležitosť však obžalovaný neprijal s vďakou a pokorou, ale sa uchýlil k páchaniu závažnej trestnej činnosti a skutočnosť, že aktuálne ponechal svoju rodinu a maloleté deti bez finančnej pomoci nemôže byť bez ďalšieho dôvodom pre benevolentnejší prístup k jeho potrestaniu. Aj argument obhajcu o nehospodárnosti uloženia nepodmienečného trestu odňatia slobody krajský súd vyhodnotil ako zjavne za nedôvodný a neakceptovateľný, pretože záujem spoločnosti na riadnej evidencii a zákonom ustanoveným spôsobom pobyte cudzincov v Slovenskej republike zjavne prevyšuje

náklady na výkon trestu odňatia slobody odsúdených páchatel'ov. V opačnom prípade by justičná prax dospela až do takej absurdnej miery, že by v takýchto prípadoch cudzinci - páchatelia boli oproti páchatel'om - občanom Slovenskej republiky neakceptovateľne zjavne neprímerane zvýhodňovaní už len tým, že sú cudzincami.

Napriek vysokému trestu, ktorý obžalovanému reálne hrozil, a to najmenej 7 rokov odňatia slobody, krajský súd na druhej strane ale vzal do úvahy jeho vyhlásenie o vine za spáchaný skutok pred súdom prvého stupňa, ktorý toto vyhlásenie následne uznesením právoplatne prijal a v zmysle § 39 odsek 2 písm. d), odsek 4 Tr. zákona per analogiam v súlade so stanoviskom trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktoré bolo prijaté pod sp. zn. Tpj 55/2016 dňa 27. júna 2017, uložil obžalovanému trest odňatia slobody znížený o jednu tretinu pod dolnú hranicu trestnej sadzby žalovaného zločinu, a to vo výmere 4 roky 8 mesiacov so zaradením na výkon trestu do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia, keďže obžalovaný preukázateľne v posledných desiatich rokoch nebol vo výkone trestu odňatia slobody za spáchanie úmyselného trestného činu. Uložený trest odňatia slobody je tak práve s poukazom na vyššie podrobne rozvedené dôvody trestom primeraným a spravodlivým.

Vo vzťahu k ostatným výrokom napadnutého rozsudku, a to k výroku o treste prepadnutia veci a treste vyhodenia, a rovnako ani vo vzťahu k uloženému ochrannému opatreniu (zhabaniu veci) krajský súd nezistil žiadne pochybenia súdu prvého stupňa, tieto výroky ani neboli odvolaním prokurátora napadnuté, preto nie sú týmto rozhodnutím krajského súdu ani žiadnym spôsobom dotknuté, resp. zmenené.

Vzhľadom na uvedené dôvody krajský súd rozhodol z podnetu dôvodne podaného odvolania prokurátora tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie n i e j e prípustné.